

OSNOVNA ŠOLA VENCLJA PERKA
Ljubljanska 58 a, 1230 Domžale
tel: 01/729-83-00
e-naslov:
os.vp-domzale@guest.arnes.si

EVALVACIJA SPREMENJENEGA PROGRAMA RAZREDNIH UR

Samoevalvacijsko poročilo 2022/2023

Pripravila: Teja Dečman, mag. psih.

Ravnateljica: Petra Korošec, mag.

KAZALO

1. UVOD
2. POTEK SAMOEVALVACIJE
 - 2.1 Potek raziskave
3. REZULTATI SAMOEVALVACIJE
4. POVZETEK
5. VIRI in LITERATURA
6. PRILOGE

1. UVOD

V lanskem šolskem letu (2022/23) smo zaradi naraščajočih težav v duševnem zdravju pod drobnogled vzeli ure razredne skupnosti oz. razredne ure. Te ure namreč predstavljajo možnost za vzpostavljanje boljših stikov z učenci in posledično pripomorejo tudi k boljšim medsebojnim odnosom.

Ure oddelčne skupnosti po Zakonu v osnovni šoli (15. člen) sodijo v obvezni program šole, po predmetniku devetletne OŠ pa je zanje namenjene pol ure na teden.

Razredne ure predstavljajo možnost za medsebojno povezovanje (učitelj - učenec), za oblikovanje dobrih medosebnih odnosov, empatije, sprejemanja drugačnosti in različnosti, sodelovanja in aktivne udeležенosti pri oblikovanju življenja in dela oddelka.

1.1 Način dela pri razrednih urah

Ure oddelčne skupnosti naj bi sledile načelom izkustvenega in »v učenca« usmerjenega učenja, ki poudarjajo aktivno vlogo učenca. Posledično se vloge učitelja in razrednika pri urah oddelčne skupnosti velikokrat prepletajo in večkrat tudi zamenjajo na način, da učenci postanejo usmerjevalci in voditelji ure in jo tudi sami oz. s pomočjo razrednika tudi izpeljejo.

1.2 Vloga in naloge razrednika

Naloge razrednika in delo na urah oddelčnih skupnosti je opredeljeno tudi zakonsko. 19. člen Zakona o osnovni šoli določa, da naj bi na urah oddelčnih skupnosti učenci skupaj z razrednikom obravnavali vprašanja, povezana z delom in življenjem učencev.

Delo razrednika pa je opredeljeno v 63. členu Zakona o organizaciji, kjer piše, da je razrednik tisti, ki »vodi delo oddelčnega učiteljskega zbora, analizira vzgojne in učne rezultate oddelka, skrbi za reševanje vzgojnih in učnih problemov posameznih učencev, vajencev oziroma dijakov, sodeluje s starši in šolsko svetovalno službo, odloča o vzgojnih ukrepih ter opravlja druge naloge v skladu z zakonom.«

Razrednikove odgovornosti bi torej lahko strnili v šest glavnih področij in sicer: vzgojno-pedagoški vidik, administrativno-izvajalski vidik, razsodnik in zagovornik, povezovalno-sodelovalni vidik, animacijsko-opazovalni vidik, pomočnik in svetovalec učencem (Kalin, 2000).

Vloge, ki naj bi jih opravljal razrednik pa so opredeljene tudi v Programskih smernicah (2005), in sicer naj bi razrednik deloval na način, da:

- kot povezovalac povezuje svojo oddelčno skupnost z ostalimi sistemi na šoli in izven nje,
- kot vzgojitelj načrtuje in organizira situacije, v katerih učenci prevzemajo odgovornost za svoja ravnanja, razvijajo temeljne človeške vrednote in imajo možnost ponotranjenja etičnih načel,
- kot animator spodbuja in motivira tako učence kot učitelje, da razvijajo svoje sposobnosti in ideje oz. prevzemajo svoj del odgovornosti,

- kot načrtovalec skupaj z vsemi udeleženci načrtuje in evalvira delo in življenje oddelčne skupnosti,
- kot posredovalec v problemskih situacijah poskrbi, da celoten proces reševanja konfliktov poteka konstruktivno,
- kot informator poskrbi, da vse potrebne informacije pridejo do oseb, ki jih potrebujejo (učenci, starši, člani učiteljskega zbora...) in nazadnje
- kot administrator ureja predpisano dokumentacijo tj. skrbi za zapisnike, evidence, piše spričevala.

Delo razrednikov je torej zelo raznoliko in obsega več različnih področij dela.

»Čeprav obstaja načrt vsebin, ki naj bi jih posamezni razredniki z učenci obdelali, ponavadi ne pride do polne realizacije, ker ni časa, prostora, volje ali pa 'pride kaj vmes'.« (Pušnik idr., 2000, str. 188)

Zgornji stavek je bil povod za sledeče samoevalvacijsko poročilo, ki je nastalo v primerjavi z poročilom iz leta 2021/22.

1.3 Samoevalvacija

Samoevalvacijsko poročilo se pripravi letno v skladu z 49. členom ZOFVI. Njegova vsebina je obravnavana na Svetu zavoda, Svetu staršev in celotnem učiteljskem zboru. Namen poročila je pregled nadzora izvajanja dejavnosti in uresničevanja zastavljenih ciljev. Na podlagi dobljenih rezultatov se oblikujejo zaključki in ukrepi, s katerimi bi bilo smiselno izbrano področje še izboljšati.

2. POTEK EVALVACIJE

V šolskem letu 2020/2021 je bila opravljena evalvacija razrednih ur glede na takratno stanje. Dolgoročni opredeljen cilj je bil doseči učinkovitejše razredne ure, same aktivnosti pa v letih 2021-2023 sledijo spodnjemu načrtu:

FAZA UVAJANJA	KORAKI	DOKUMENTACIJA
Načrtovanje 2021-2022	- posnetek stanja - analiza stanja - določitev ciljev izboljšav (dalje strok. aktivni) - opredelitev prednostnih ciljev	- samoevalvacijsko poročilo - zapisniki strokovnih aktivov in nov načrt dela
Izvajanje sprememb 2022-2023	- izvajanje načrtovanih aktivnosti - zbiranje podatkov na ravni šoli (učitelj - strokovni aktiv - šola)	- LDN učitelja - zapisniki - seja UZ (razprava)
Vrednotenje in poročanje	- refleksije strokovnih aktivov - ovrednotenje doseženih ciljev - poročanje	- zapisniki strokovnih aktivov (evalvacija uvajanja sprememb)

V lanskem šolskem letu (2020/21) smo na šoli prvič začeli z uvedbo sprememb glede števila in posledično tudi vsebin razrednih ur. Sledeče samoevalvacijsko poročilo 2021/2022 je namenjeno pregledu uvedb teh sprememb.

2.1 Potek raziskave

Pregledno poročilo je sestavljeno iz osebnih mnenj in ocen učencev in učiteljev.

Kvantitativni podatki so bili zbrani z metodo anketnega vprašalnika v spletni obliki 1ka.

Anketni vprašalnik v spletnem okolju je bil pripravljen za učence od 4. - 9. razreda. Učenci prve triade (1. - 3. razred) v anketni vprašalnik niso bili vključeni, saj se njihove razredne ure ne izvajajo ločeno od ostalega pouka, ampak so aktualne stvari večkrat oz. večino časa vkomponirane v tekoče šolsko delo.

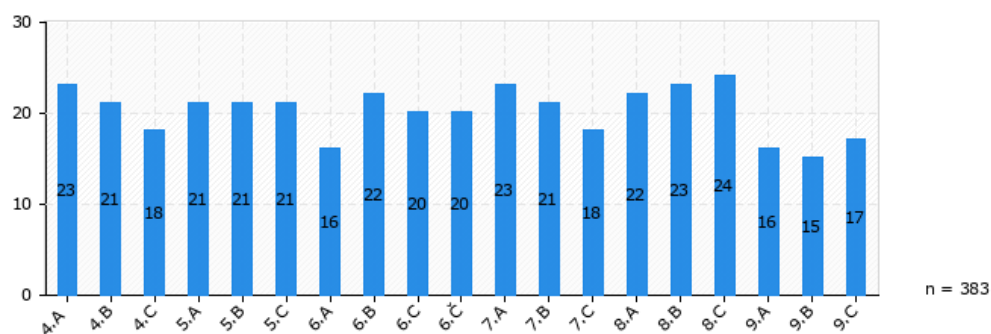
Za ugotavljanje obstoječega stanja na področju RU smo oblikovali dva anketna vprašalnika, in sicer enega, ki je bil namenjen učiteljem (le razrednikom) in enega, ki je bil namenjen učencem. Vprašalnik je bil sestavljen iz 15 vprašanj za učence in 11 vprašanj za učitelje, oba vprašalnika pa sta vsebovala tako zaprti kot tudi odprti tip vprašanj. Vprašanja so bila večinoma povzeta po lanskem samoevalvacijskem poročilu 2020/21 (avtorice pedagoginje Maše Mlinarič), nekaj pa jih je bilo prilagojenih glede na opredeljene cilje. Zaradi podobnosti vprašanj je mogoča delna primerjava odgovorov, ki bo natančneje razložena v nadaljevanju.

Zbiranje podatkov je potekalo v decembru 2022. Učiteljem smo povezavo do spletnega vprašalnika poslali preko elektronske pošte in jih prosili za sodelovanje. Učenci od 4. - 9.

razreda so anketni vprašalnik reševali delno pod nadzorom v računalniški učilnici na začetku oz. na koncu šolskih ur. Vprašalnik so učenci reševali individualno (vsak zase) ob dodatni razlagi oz. interpretaciji težjih vprašanj oz. izrazov (poimenovanja, razlaga lestvic) s strani šolske psihologinje.

Pri reševanju vprašalnika je skupno sodelovalo 18 učiteljev (razrednikov) in 383 učencev od 4. - 9. razreda.

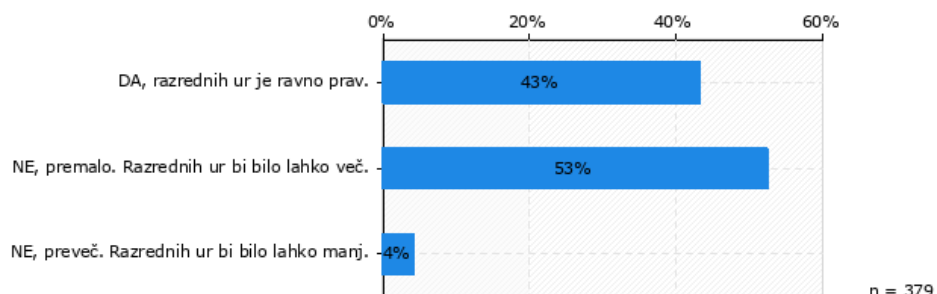
Na spodnjem grafu vidimo prikaz števila udeležencev v raziskavi po razredih.

Slika 1: Število udeležencev v raziskavi ločeno po razredih.

3. REZULTATI SAMOEVALVACIJE

3.1 Mnenje o številu razrednih ur (mnenje glede na ustreznost)

Slika 2: Mnenje o ustreznosti števila razrednih ur.

Na zgornjem grafu lahko vidimo mnenje učencev na vprašanje ali se jim zdi, da je 1x tedensko (oz. 1x/ 14 dni) ustrezno število ur. Le 4 % učencev je mnenja, da je razrednih ur preveč, večina (53 %) meni, da bi bilo lahko razrednih ur še več, preostanek (43 %) pa je mnenja, da je razrednih ur ravno prav.

* učenci v 4. in 5. razredu imajo razredne ure 2x mesečno (na 14 dni), medtem, ko so RU za predmetno stopnjo načrtovane 1x tedensko (običajno ob ponedeljkih 1. šolsko uro).

V spodnji tabeli vidimo odgovore učencev po razredih. Še več RU bi si želeli predvsem učenci 4. razredov, 5. razredov, učenci 6. A, 6. B, 6. Č, 7. A, 7. C, 8. A in 9. B.

		Meniš, da je po tvojem mnenju (1x tedensko)* zadostno število RU?		
		DA, RU je ravno prav.	NE, premalo. RU bi lahko bilo več.	NE, preveč. RU bi lahko bilo manj.
Kateri razred obiskuješ?	4. A	4	19	0
	4. B	7	11	1
	4. C	11	5	2
	5. A	17	4	0
	5. B	18	3	0
	5. C	3	17	1
	6. A	1	15	0
	6. B	6	14	1
	6. C	12	8	0
	6. Č	5	14	1
	7. A	9	13	0
	7. B	11	10	0
	7. C	4	14	0
	8. A	3	16	3

	8. B	16	4	3
	8. C	9	13	2
	9. A	12	3	1
	9. B	5	10	0
	9. C	11	5	1

V spodnji tabeli vidimo število realiziranih (izvedenih) RU po razredih. Največ realiziranih ur je bilo v 9.C razredu, najmanj pa v 9.A (na predmetni stopnji) in v 5.B (na razredni stopnji). Večina razredov na predmetni stopnji presega realizacijo obveznih načrtovanih razrednih ur (17,5 h).

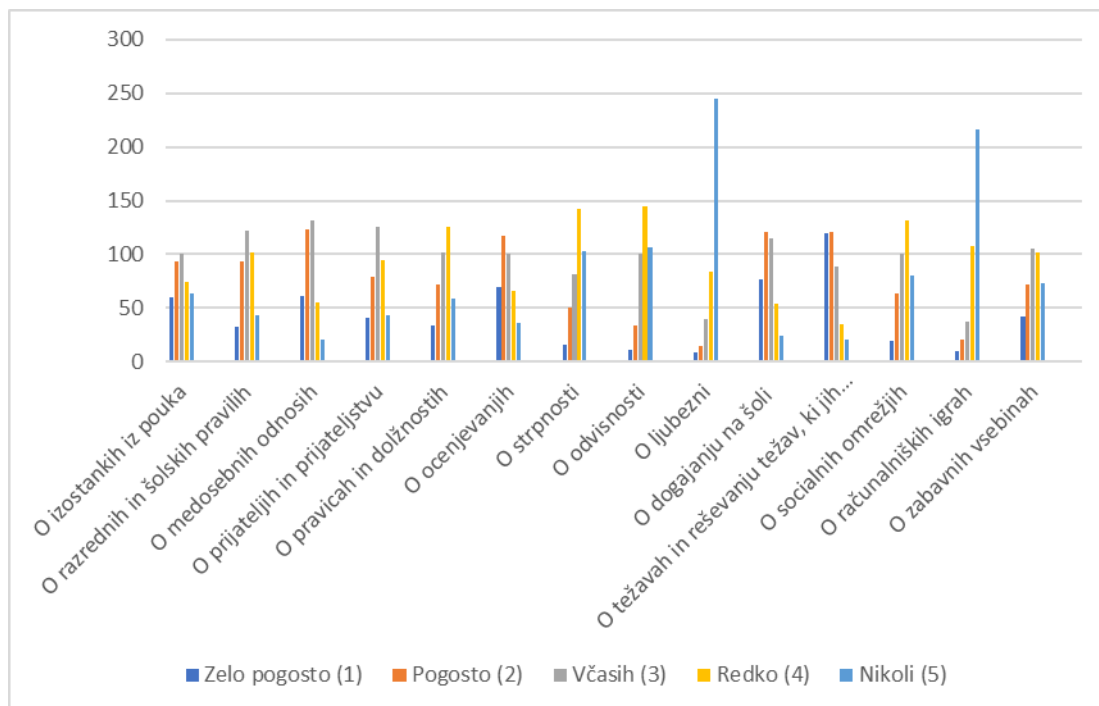
<i>Razred</i>	<i>Število realiziranih razrednih ur</i>
4.A	12 + ID
4.B	11 + ID
4.C	11 + ID
5.A	10 + ID
5.B	8 + ID
5.C	10 + ID
6.A	19
6.B	18
6.C	19
6.Č	17
7.A	18
7.B	18
7.C	18
8.A	18
8.B	19
8.C	19
9.A	16
9.B	18
9.C	20

Slika 3: Število realiziranih RU (100% = 17.5).

Ugotovitev:

- Na letni ravni že več let ponovno presegamo obvezno realizacijo RU (2019/20 za 13,3 %, 2020/21 za 5,1 %).

3.2 Opredeliti najpogostejše obravnavane vsebine glede na razred

Slika 4: Prikaz najbolj obravnavanih vsebin (odgovori učencev).

O katerih temah se na razrednih urah pogovarjate največ oziroma najbolj pogosto?

	Zelo pogosto (1)	Pogosto (2)	Včasih (3)	Redko (4)	Nikoli (5)
O izostankih iz pouka	60	93	100	74	64
	16 %	25 %	26 %	20 %	17 %
O razrednih in šolskih pravilih	32	93	122	102	43
	8 %	25 %	32 %	27 %	11 %
O medosebnih odnosih	61	123	131	55	20
	16 %	33 %	35 %	15 %	5 %
O prijateljih in prijateljstvu	41	79	126	94	43
	11 %	21 %	34 %	25 %	12 %
O pravicah in dolžnostih	34	72	102	126	59

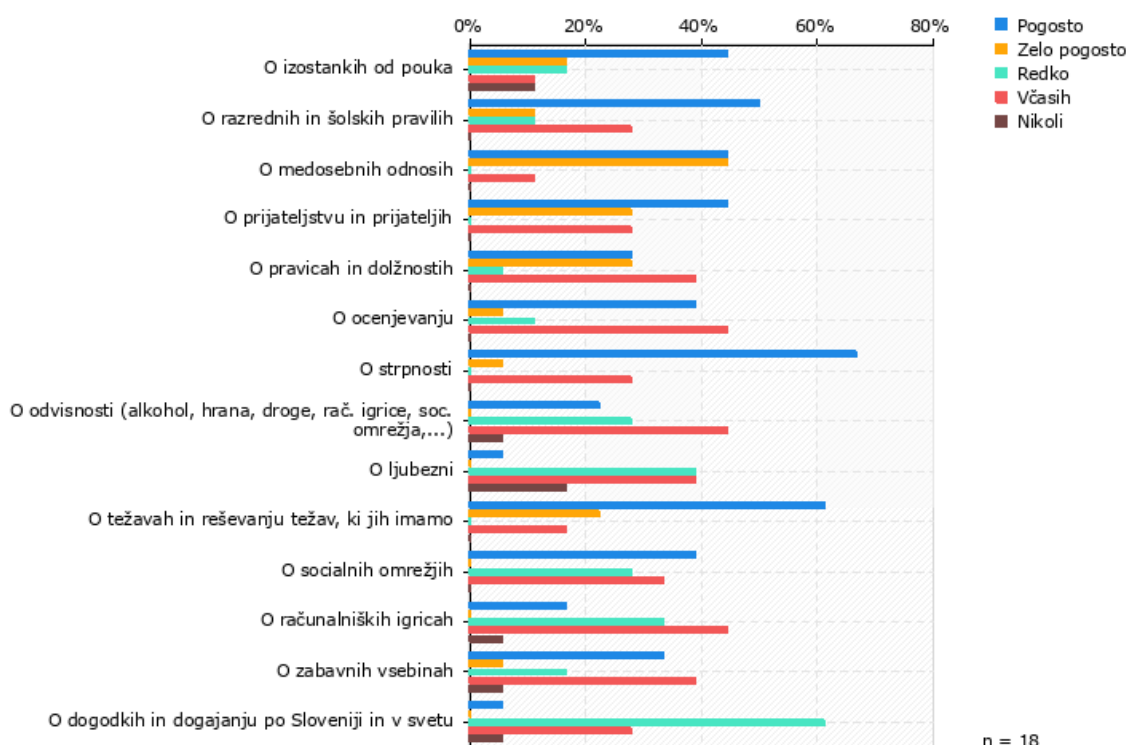
	9 %	19 %	27 %	33 %	16 %
O ocenjevanjih	70	117	100	66	36
	19 %	31 %	27 %	18 %	10 %
O strpnosti	16	50	81	142	103
	4 %	13 %	21 %	38 %	27 %
O odvisnosti	11	33	101	145	106
	3 %	9 %	27 %	39 %	28 %
O ljubezni	9	15	39	84	245
	2 %	4 %	10 %	22 %	65 %
O dogajanju na šoli	76	121	115	54	24
	20 %	32 %	31 %	14 %	6 %
O težavah in reševanju težav, ki jih imamo	120	121	89	35	20
	32 %	33 %	24 %	9 %	5 %
O socialnih omrežjih	19	63	101	131	80
	5 %	17 %	27 %	35 %	21 %
O računalniških igrah	10	20	37	108	216
	3 %	5 %	10 %	29 %	57 %
O zabavnih vsebinah	42	72	105	102	73
	11 %	19 %	28 %	27 %	19 %

Slika 5: Tabela najpogostejše obravnavanih tem (mnenje učencev).

Glede na zgornjo tabelo lahko vidimo, da učenci ocenjujejo, da se na razrednih urah najpogostejše pogovarjajo o težavah in reševanju le teh (32 %), o dogajanju na šoli (20 %) in o ocenjevanjih (19 %).

Nasprotno so mnenja, da se najmanj pogovarjajo o računalniških igrah (57 %), o ljubezni (65 %) in o odvisnostih (28 %).

Mnenje učiteljev o najpogostejše obravnavanih temah pa je sledeče:

Slika 6: O katerih temah se na razrednih urah največ pogovarjate z učenci?

Glede na zgornjo tabelo vidimo, da učitelji na RU največkrat naglasijo medosebne odnose, pravice in dolžnosti, ocenjevanja in težave oz. načine reševanja le teh. Redko se pogovarjajo o dogodkih in dogajanju po Sloveniji in v svetu, še bolj redko oz. nikoli pa o ljubezni, računalniških igricah ter o odvisnosti (alkohol, hrana, droge, soc. omrežja...).

Učence smo najprej povprašali o dejanskem stanju v razredu, nato pa smo jih v naslednjem vprašanju vprašali še o čem, oz. o katerih temah bi se pa še želeli pogovarjati na razrednih urah.

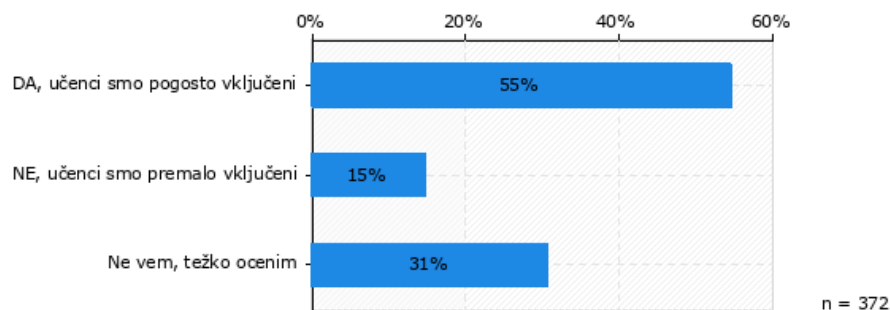
Vprašanje »O katerih temah oz. vsebinah bi se še želel pogovarjati na razrednih urah?« je bilo odprtega tipa, zato smo odgovore, za lažje razumevanje, združili v kategorije.

Kategorija	Primeri odgovorov
Ocenjevanja	Kdaj bomo ocenjeni/ priprave na ocenjevanje,...
Šport/igra	Želela bi si igro/ o športni / o športu / da bi šli v tem času ven / o naših športih, ...
Medosebni odnosi (ljubezen, prijateljstvo)	O spolnih vsebinah / kako biti prijazen do sošolcev, ki nimajo prijateljev/ da bi se malo bolj spoznali/o reševanju težav med sabo / kako se pridružiti prijateljem, da te sprejmejo / o prijaznosti / o odraščanju in puberteti,...
Duševno zdravje	O samopodobi in DZ/ duševno zdravje / o tem kako se počutimo in ne kako drugi pričakujejo, da se počutimo / o

	depresiji in o dvomih o sebi / o odvisnosti in samomorilnosti,...
Obnašanje v šoli	O kakšnih drugih urah o obnašanju/ o prepirih in obnašanju v razredu / o reševanju sporov / o strpnosti in spoštovanju,...
Drugo	O živalih / o počutju in domačih živalih / o prihodnosti / družabne igre / o težavah doma,...
Učenje	O tem kako se učiti / kako si lažje zapomniti stvari,...

V tabeli so povzeti najpogostejši odgovori – velika večina se jih je ponavljala. Učenci so največkrat napisali, da bi se radi pogovarjali o športu, medosebnih odnosih in o duševnem zdravju. Medosebni odnosi in duševno zdravje sta tudi glavni dve temi, ki jim posvečamo največ pozornosti pri oblikovanju preventivnih delavnic.

3.3 Vključenost učencev v pripravo in izvedbo razrednih ur

Slika 7: "Meniš, da vas učitelji dovolj pogosto vključujejo v pripravo in izvedbo razrednih ur?"

Glede na dobljene rezultate vidimo, da so učenci mnenja, da so večinoma pogosto vključeni v pripravo in izvedbo razrednih ur (55 %). 55 učencev (15 %) je nasprotno mnenja, da so vključeni premalo.

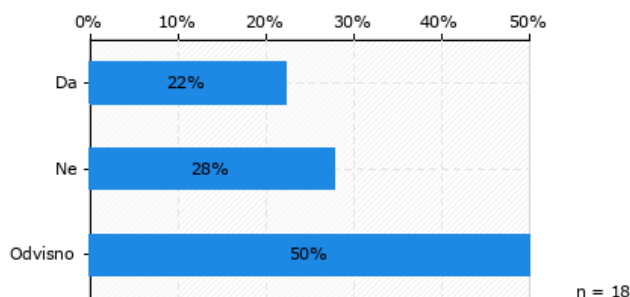
Če pogledamo še spodnjo statistiko po razredih, vidimo, da so učenci najbolj oz. največkrat vključeni v 4. B, 4. C, 5. B, 6. B, 6. Č, 7. A, 7. B, 7. C, 8. A, 8. B, 8. C, 9. A in 9. C. Da so premalo vključeni so večinsko izrazili mnenje učenci 5. C in 6. A.

	Meniš, da vas učitelji dovolj pogosto vključujejo v pripravo in izvedbo razrednih ur?		
Razred, ki ga obiskuješ	DA, učenci smo pogosto vključeni	NE, učenci smo premalo vključeni	Ne vem, težko ocenim
4. A	7	5	9
4. B	12	1	6
4. C	10	1	6
5. A	9	2	9
5. B	13	0	7
5. C	6	9	6
6. A	6	8	2
6. B	10	1	9
6. C	8	4	8
6. Č	13	0	6

7. A	14	5	4
7. B	10	1	10
7. C	11	2	5
8. A	12	5	5
8. B	14	3	6
8. C	15	1	7
9. A	9	1	6
9. B	8	5	2
9. C	16	0	1

Slika 8: Vključenost učencev v pripravo in izvedbo RU po razredih.

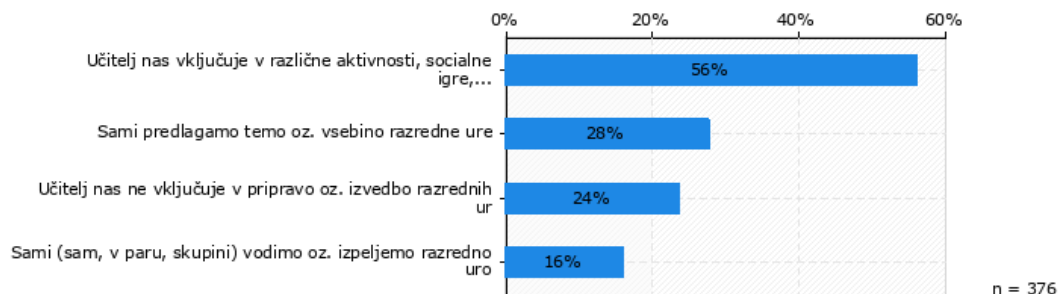
Mnenje razrednikov se po drugi strani malenkost razlikuje (slika 9), saj jih je polovica (50 %) mnenja, da učence vključujejo v pripravo in izvedbo RU glede na temo, ki jo obravnavajo oz. glede na aktualnost problematike v razredu.

Slika 9: Menite, da učence pogosto vključujete v pripravo in izvedbo razrednih ur?

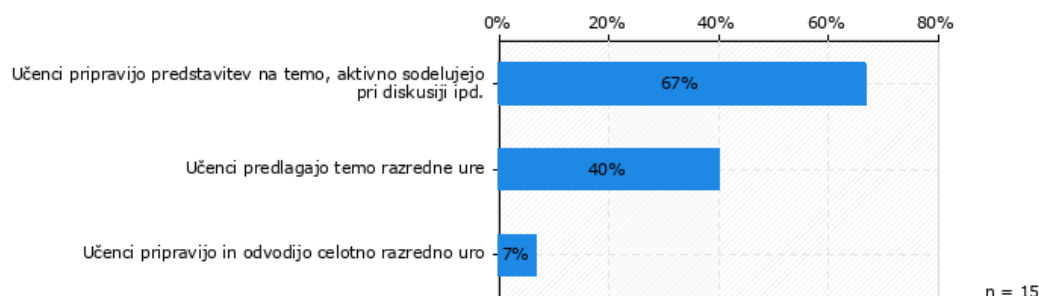
Naprej nas je zanimalo, na kakšen način so učenci vključeni v pripravo in izvedbo razrednih ur.

Mnenja učencev lahko razberemo v spodnji tabeli, in sicer jih večina meni, da so največkrat vključeni v različne aktivnosti, socialne igre ipd. Najmanj so vključeni v smislu, da kdaj sami oz. v paru vodijo oz. izpeljejo razredno uro.

Slika 10: »Na kakšen način ste vključeni v pripravo in izvedbo razrednih ur?«

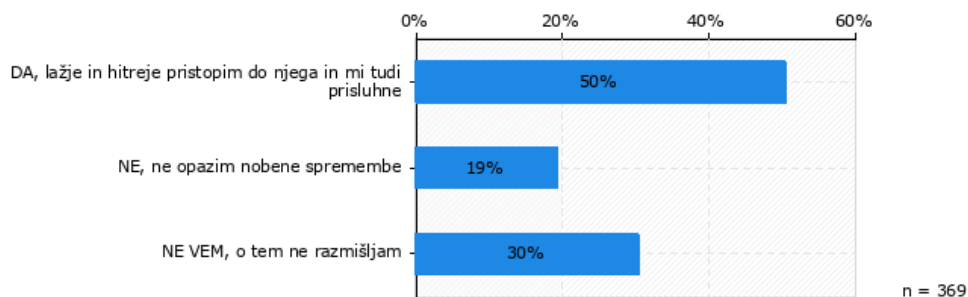
Podobnega mnenja so tudi učitelji (spodnja tabela, slika 11), ki se večinsko strinjajo, da učence najpogosteje vključujejo na način, da sami predstavijo predstavitev določene teme oz. aktivno sodelujejo pri diskusiji.

Slika 11: »Na kakšen način vključujete učence (če jih)?«

3.4. Ugotoviti dostopnost razrednika

Razredne ure so ure, ki jih učenci preživijo z razrednikom in posledično smo pričakovali, da bodo zaradi večjega števila ur razredniki še bolj dostopni učencem oz. bodo le ti lažje oz. hitreje pristopili do njih. Mnenje učencev o dostopnosti razrednikov oz. razredničark je sledeče.

Slika 12: »Se ti zdi, da je razrednik zaradi povečanega števila razrednih ur bolj dostopen?«

Iz zgornje tabele lahko vidimo, da kar polovica učencev (50 %) meni, da zaradi povečanega števila razrednih ur lažje in hitreje pristopijo do učitelja in jim le ta tudi prisluhne. 19 % učencev ne opazi nobene spremembe, ostali (30 %) pa o tem naj ne bi razmišljali.

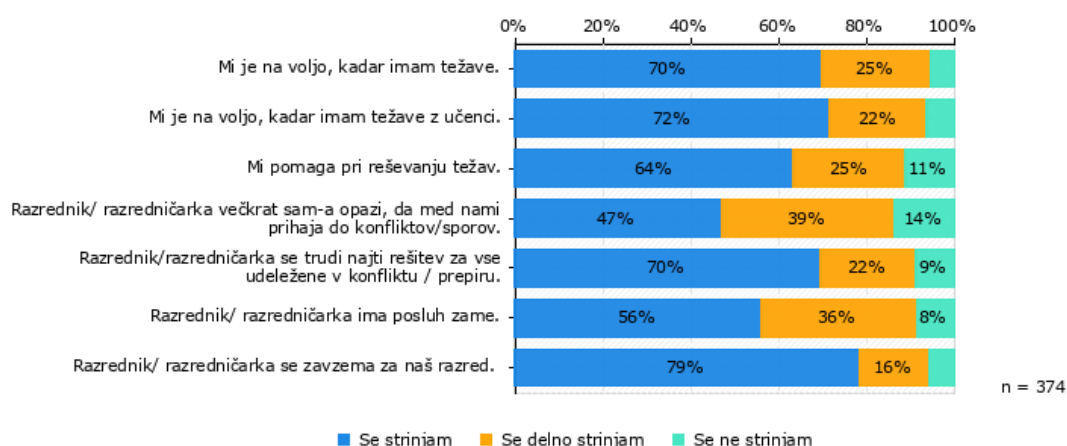
Spodaj si pogledjmo še stanje po razredih.

	Se ti zdi, da je razrednik zaradi povečanega števila razrednih ur bolj dostopen?		
Razred, ki ga obiskuješ	DA, lažje in hitreje pristopim do njega in mi tudi prisluhne	NE, ne opazim nobene spremembe	Ne vem, o tem ne razmišljam
4. A	12	7	3
4. B	7	3	10
4. C	9	2	7
5. A	11	3	7

5. B	9	1	10
5. C	11	1	7
6. A	12	2	2
6. B	12	3	6
6. C	10	2	7
6. Č	15	0	5
7. A	13	5	3
7. B	10	3	8
7. C	13	3	2
8. A	4	11	6
8. B	13	3	5
8. C	4	10	10
9. A	4	5	6
9. B	7	4	3
9. C	9	3	5

Kot lahko vidimo iz zgornje tabele, največje spremembe v dostopnosti razrednika opazijo učenci 5. A, 6. in 7. razredov, učenci 8. B, ter 9. C.

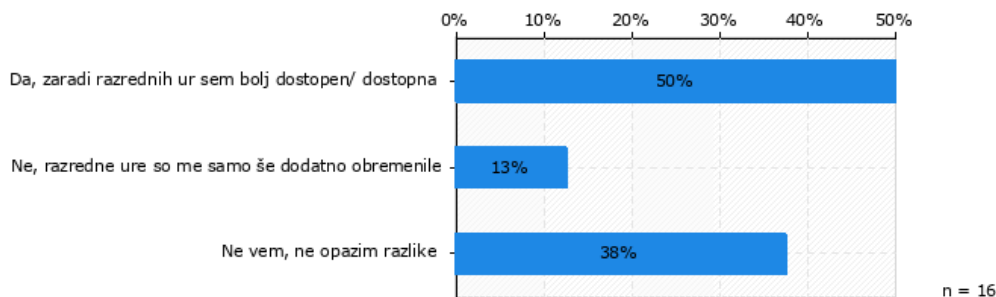
V spodnji tabeli so prikazani podrobnejši odgovori.

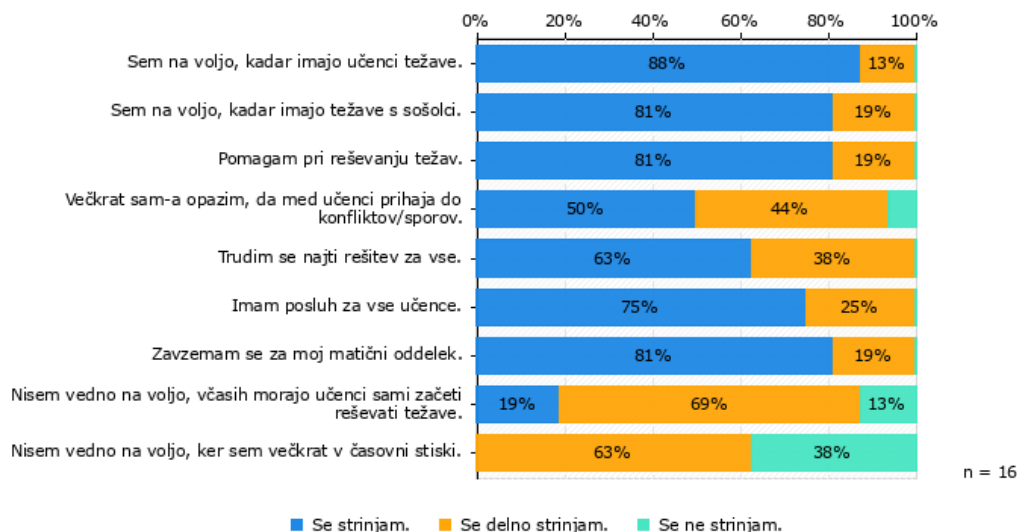
Slika 13: Mnenje učencev o tem, kako dostopen je njihov razrednik/ razredničarka, ko ga potrebujejo.

Učenci za razrednike večinoma (70 %) menijo, da so na voljo, ko imajo osebne težave ali težave v razredu ter, da se v takih primerih trudijo najti rešitev za vse udeležene v konfliktu. Večinsko so učenci tudi mnenja, da se razredniki zavzamejo za njihov razred.

Mnenje učiteljev je podobno (spodnja tabela, slika 14) in sicer jih je polovica (50 %) mnenja, da so zaradi dodatnih ur bolj dostopni, manjšina (13 %) pa je mnenja, da so jih dodatne ure le še bolj obremenile.

Slika 14: »Se vam zdi, da se je vaša dostopnost povečala z večjim številom razrednih ur?«

Slika 15: »Zanima nas, kaj menite, kako dostopni ste kot razrednik/razredničarka za učence?«

Podobno kot učenci, so tudi učitelji izpostavili, da je njihova dostopnost najbolj razvidna iz tega, da so na voljo, ko imajo učenci bodisi osebne težave, bodisi težave v medosebnih odnosih. Spodbudne informacije so, da polovica učiteljev (50 %) opazi kdaj med učenci prihaja do konfliktov oz. sporov ter, da so vedno na voljo oz. za take stvari nimajo občutka časovne stiske. 19 % učiteljev (3 učitelji) so mnenja, da morajo učenci velikokrat sami začeti reševati težave, ter, da so oni tam le v primeru, ko učenci tega sami ne zmorejo. Po pogovoru z učitelji smo ugotovili, da so takšnega mnenja predvsem razredniki višjih, končnih razredov OŠ.

Primerjava z lanskim poročilom 2021/22

- Učenci so lani večinsko izražali, da je razrednik na voljo kadar imajo težave (76%), da je razrednik na voljo učencu, ko ima ta težave (71 %), razrednik pomaga pri reševanju težav s sošolci (65 %).
- Stanje letos: razrednik je na voljo kadar imajo težave (70 %), da je razrednik na voljo učencu, ko ima ta težave (72 %), razrednik pomaga pri reševanju težav s sošolci (64 %).

V primerjavi z lanskim letom lahko vidimo, da je prišlo do manjšega upada (7 %) pri mnenju, ali je razrednik na voljo kadar imajo učenci težave in tudi do sicer zanemarljivega, upada pri mnenju, ali razrednik pomaga pri reševanju težav s sošolci. Kljub vsemu je odstotek še vedno

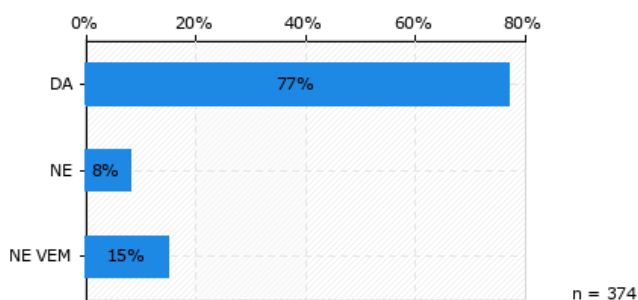
zelo visok, kar pomeni, da so učitelji zelo aktivno vpleteni v reševanje sporov oz. konfliktov med učenci.

- Mnenje učiteljev lani: 96 % jih pomaga pri reševanju težav, 88 % pomaga pri reševanju težav s sošolci, 76 % se trudi najti rešitev za vse, 8 % niso vedno na voljo zaradi časovne stiske.
- Mnenje učiteljev letos: 81 % pomaga pri reševanju težav, 81 % pomaga pri reševanju težav s sošolci, 63 % se trudi najti rešitev za vse, 2 % niso vedno na voljo zaradi časovne stiske.

Glede mnenja učiteljev je prišlo do upada pri mnenju, koliko učiteljev pomaga pri reševanju težav, hkrati jih je tudi manj mnenja, da poskušajo najti rešitev za vse. V pozitivno smer kaže dejstvo, da je letos manj učiteljev kot lani, izrazilo, da niso na voljo zaradi časovne stiske.

3.5 Ugotoviti glavne prednosti povečanega števila RU

Učence in učitelje smo povprašali tudi ali se jim zdi povečano število ur RU koristno ter zakaj, dodatno pa smo jih prosili še, če nam naštejejo nekaj glavnih prednosti omenjene spremembe.

Slika 16: »Se ti zdi povečano število razrednih ur koristno?« (učenci)

Kot lahko vidimo iz zgornje slike se zdi veliki večini (77 %) učencev povečano število RU koristno. Razlogi za to so različni, najpogostejši so navedeni spodaj:

- Ker se iz vsake RU nekaj naučimo.
- Ker se bolje spoznamo, bolje razumemo, pogovorimo med sabo (rešimo več sporov, se zbližamo, se povežemo...).
- Manj ur za pouk, manj ostalih ur.
- Da se lahko pogovorimo o različnih stvareh, pogovarjamo se o različnih temah, ker se lahko pogovorimo o vsem.
- Ker potrebujemo več časa za posvetitev razredu in medsebojnim odnosom.
- Več pogovora o dejavnostih, ki potekajo na šoli.
- Ker so zabavne, se več zabavamo.
- Zato, da se pogovorimo o težavah in problemih, ki jih imamo.
- Ker se bolj povežemo z učiteljem/učiteljico, ...

Učitelji podobno vidijo glavne prednosti v sprotnem reševanju problemov in sprotnem pogovoru, vzpostavljanju neformalnega stika, rednem in sprotnem reševanju problemov (in s tem manjši poseg v ure rednega pouka), več možnosti preventivnih dejavnosti.

Naprej nas je zanimalo ali so RU pripomogle k boljšim medosebnim odnosom in povezanosti med učenci ter, ali se na RU reši večina konfliktnih situacij, ki nastanejo tekom dneva oz. tedna.

Večina učencev (62 %) meni, da se zaradi RU v razredu razumejo bolje oz. so bolj povezani. 32 % jih meni, da ne vidi razlike, 6 % pa jih je mnenja, da so odnosi v razredu slabši. Najmanj razlik opazijo učenci 8. razredov (a, b in c), najbolj pa učenci 5. in 6. razredov.

Povprašali smo jih tudi, česa bi si želeli več oz. česa bi si želeli manj na RU. Odgovori so prikazani v spodnji tabeli.

Česa bi si želel VEČ na razrednih urah?	Česa bi si želel MANJ na razrednih urah?
Ustvarjanja, zabave, zabavnih igric	Manj pogovora o nasilju
Več pogovarjanja o športu	Samostojnega vodenja razrednih ur
Iskrenosti	Pogovora o nasilju, sporih
Vključenost vseh učencev, povezovalnih iger	Pogovora o izostankih
Več pogovorov o učenju in odnosih (učitelji – učenec, učenci med sabo)	Pogovora o problemih in sporih, ki se ne tičejo vseh
Dodatne učne razlage	Manj pogovora o konfliktih, spletnem nasilju, sporih, težavah
Pogovora o razredu, sporih	
Pogovorov o valeti, spolnosti, samopodobi, o tem kaj si želimo v življenju, drogah in odvisnosti	
Več delavnic, ne samo pogovora	
Da bi si lahko sami izbrali temo za pogovor	
Pogovora o duševnem zdravju, kako pomagati prijateljem v stiskah, o problemih doma in reševanju le teh	
Več prostega pogovora s sošolci	

Slika 17: Mnenje učencev o tem česa bi si želeli več oz. manj na RU.

Učitelji na splošno povečano število RU dojemajo pozitivno, saj se jim zdijo ure koristne, zelo dobrodošla sprememba in izpostavljajo, da dodatne ure podpirajo predvsem na predmetni stopnji.

4. POVZETEK

V šolskem letu 2022/2023 smo začeli z uvajanjem povečanega števila razrednih ur in sicer iz 1x/14 dni, na 1x/teden. Ure se običajno izvajajo ob ponedeljkih prvo šolsko uro.

Z samoevalvacijskim poročilom smo želeli ugotoviti, ali se je uvedena sprememba na urniku resnično tudi izvajala in kakšne prednosti oz. kakšne spremembe opažajo tako učenci kot tudi učitelji (razredniki). Glede na dobljene rezultate lahko glavne ugotovitve strnemo na sledeč način.

RU se redno 1x/teden realizirajo na predmetni stopnji, v 4. in 5. razredu se še vedno izvajajo 1x na 14 dni. Učenci dodatne RU ocenjujejo kot koristne in si jih večinsko želijo še več.

Glavne obravnavane teme na RU so težave in reševanje le teh, pogovori o dogajanju na šoli in o ocenjevanjih. Najmanj se učenci pogovarjajo o računalniških igrah, o ljubezni in o odvisnostih (alkohol, hrana, droge, soc. omrežja...). Iz tega lahko sklepamo, da je v razredih še vedno veliko vedenjske problematike, ki je najlažje obravnavana prav na RU.

Učenci so večinsko mnenja, da so pogosto vključeni v pripravo in izvedo razrednih ur, manjšina bi si jih želela biti bolj vključena. Vključeni so običajno v obliki različnih aktivnosti, socialnih iger ipd. Najmanj so vključeni v smislu, da kdaj sami oz. v paru vodijo oz. izpeljejo razredno uro.

Spodbudno je, da kar polovica učencev meni, da zaradi povečanega števila razrednih ur lažje in hitreje pristopijo do učitelja in jim le ta tudi prisluhne. Manjši del učencev ne opazi nobene spremembe, ostali pa o tem naj ne bi razmišljali.

Učenci za razrednike večinoma (70 %) menijo, da so na voljo, ko imajo osebne težave ali težave v razredu ter, da se v takih primerih trudijo najti rešitev za vse udeležene v konfliktu. Večinsko so učenci tudi mnenja, da se razredniki zavzamejo za njihov razred. Podobnega mnenja so tudi razredniki.

Veliki večini (77 %) učencev se zdi povečano število RU koristno in navajajo, da se zaradi njih v razredu počutijo bolje ter, da so odnosi v razredu bolj povezani. Na splošno bi si želeli še več pogovora o sproščenih vsebinah, o duševnem zdravju in odnosih, manj pa pogovorov o problemih in reševanju konfliktov, ki običajno vključujejo le posamezne učence, a se te vsebine kljub vsemu najlažje razrešujejo na RU.

Glavne razlike od lanskega šolskega leta (2021/22):

Glavne obravnavane teme

- Tudi v primerjavi z lani je letos v ospredju še vedno vzgojna problematika, tema ocenjevanj in neopravičene ure.

Dostopnost učitelja

Učenci so tako lani kot tudi letos izrazili mnenje, da so jim razredniki na voljo, ko imajo težave in da pomagajo pri reševanju težav s sošolci (70 % >). Pozitivna razlika se je pokazala na strani učiteljev – letos jih je manj (2 %) kot lani (8 %) izrazilo, da niso na voljo učencem zaradi časovne stiske.

Vključenost učencev

- Lani: večina učencev še ni razmišljala oz. se niso poizkusili predlagati vsebine na RU (52%) – učenci se še ne vključujejo aktivno z predlaganimi vsebinami
- Letos: učenci menijo, da so večinoma pogosto vključeni v pripravo in izvedbo razrednih ur (55 %), na način, da so vključeni v razne aktivnosti, socialne igre ipd. 55 učencev (15 %) je nasprotno mnenja, da so vključeni premalo. Najmanj so vključeni v smislu, da kdaj sami oz. v paru vodijo oz. izpeljejo razredno uro (16 %).

Odnosi v razredu, med učenci

- Lani je večina anketiranih učencev (66 %) in učiteljev (84 %) menila, da na RU rešijo večino problemov. 20% učiteljev se je popolnoma strinjalo, da je prišlo do izboljšanja odnosov zaradi RU, 60% pa deloma.
- Letos: večina učencev (62 %) meni, da se zaradi RU v razredu razumejo bolje oz. so bolj povezani. 32 % jih meni, da ne vidi razlike, 6 % pa jih je mnenja, da so odnosi v razredu slabši. Najmanj razlik opazijo učenci 8. razredov (a, b in c), najbolj pa učenci 5. in 6. razredov. Kljub temu se zdi veliki večini (77 %) učencev povečano število RU koristno.

Učitelji podobno vidijo glavne prednosti v sprotne reševanju problemov in sprotne pogovoru, vzpostavljanju neformalnega stika, rednem in sprotne reševanju problemov (in s tem manjši poseg v ure rednega pouka) ter več možnosti za izvedbo preventivnih dejavnosti.

Na kratko bi lahko torej ugotovitve strnili na sledeč način:

Tako učitelji kot učenci dojemajo RU kot pozitiven doprinos k izboljšanju medosebnih odnosov in odnosov na relaciji učenec - učitelj. Posledično učenci učitelje dojemajo kot bolj dostopne, hkrati pa so zaradi dodatnih ur namenjenih RU, učitelji v manjši časovni stiski in so posledično bolj razpoložljivi za stiske in težave učencev.

5. VIRI IN LITERATURA

- Ažman, T. (2012). *Sodobni razrednik: priročnik za usposabljanje učiteljev za vodenje oddelčnih skupnosti*. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo.
- Kalin, J., Resman, M., Šteh, B., Mrvar, P., Govekar-Okoliš, M. in Mažgon, J. (2009). *Izzivi in smernice kakovostnega sodelovanja med šolo in starši*. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete.
- Pušnik, M., Žarkovič Adlešič, B. in Bizjak, C. (2000). *Razrednik v osnovni in srednji šoli*. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo.
- Zakon o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja. (2007). *Uradni list RS*, 16, 23. II. <http://pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO445>
- Zakon o osnovni šoli (uradno prečiščeno besedilo) (ZOsn). (2006). *Uradni list RS*, št. 81, 31. VII. <http://pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO448>
- .